# BIULETYN KOWIEŃSKI

Nr. Wilno, dnia 5 czerwca 1936 r. 1467.

## T r e ś ć  n u m e r u:

### I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.



x

x x

Wydawnictwo informacyjne Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej. (Referat Litewski).

## I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

### K r o n i k a .

1/. WIZYTA LITEWSKIEGO SZEFA II ODDZIAŁU SZTABU LITEWSKIEGO W PAŃSTWACH BAŁTYCKICH. "L.Žinios" z 3.VI.1936 r. : Naczelnik drugiego oddziału Sztabu generalnego płk.Dulksnis wczoraj udał się do Łotwy, Estonji i Finlandji celem złożenia wizyt naczelnikom drugich oddziałów sztabów generalnych tych państw. / K./.P.

## III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ZYCIE SPOŁECZNE.

2/. "LIETUVOS AIDAS" O WYBORACH DO SEJMU. "L.Aidas" Nr. 248 z 30 .V.1936 r. Artykuł p.t."Po wystawieniu kandydatów". Streszczenie:

Jeden ważny krok w dziedzinie wyborów do Sejmu pozstał już dokonany. Krokiem tym jest wystawienie kandydatów. Należy z zadowoleniem podkreślić, że rady powiatowe spełniły nałożony na nie obowiązek z należytą powagą i zrozumieniem odpowiedzialności.

Ogółem wystawiono 147 kandydatów. Należą do nich ludzie różnych zawodów. Jak było do przewidzenia, najwięcej kandydatów pochodzi ze sfer rolniczych, a mianowicie 76-ciu. Wprawdzie kandydaci innych zawodów, chociaż nie zapisani jako rolnicy, pochodzą z tych samych sfer rolniczych, To też niełatwo jest ustalić ścisłą granicę między obu katerogjami. Na drugiem miejscu po rolnikach stoją samorządowcy. Urzędnicy i pracownicy , oficerowie rezerwy, byli ochotnicy, administratorzy, agronomowie, prawnicy , nauczyciele, lekarze, adwokaci, geometrzy, robotnicy - oto dalsza kolejność zgłoszonych kandydatów. Pozatem duchowieństwo reprezentuje trzech kandydatów. Wysunięto też kandydaturę jednej kobiety.

Jeżeli chodzi o intelektualny poziom kandydatów, prawie 60-ciu ma za sobą wyższe studja, 30-stu - studja gimnazjalne, wreszcie pozostali mają różne wykształcenie. Liczby te wiele mówią. Jeżeli się robi teoretyczne przygotowananie potrzebne jest ono dziś wielu zawodom, to rzecz prosta, że jest ono jeszcze bardziej potrzebne ludziom, którzy będą powołani do rozstrzygania trudnych i odpowiedzialnych problemów z życia narodu i państwa. Im wyżej będzie stał przyszły sejm pod względem umysłowym, tem łatwiej i skuteczniej wykona swą pracę. Widocznie rady powiatowe proponując kandydatów zwróciły należą uwagę na tę stronę kwestji. Wybrały one ludzi, których poziom umysłowy odpowiadałby ich pracy.

Jednak teoretyczne przygotowanie nie jest jeszcze wszystkiem. W pracy państwowej jeszcze ważniejszą jest bodaj rzeczą doświadczenie, znajomość rzeczywistości, słowem szkoła życiowa. Nietylko ważną jest rzeczą wiedzieć jak się coś robi, lecz umieć coś zrobić. Gdy się spójrzy na listę kandydatów, to się ujrzy, że żadnemu z nich nie jest obca praca społeczna, że wielu długi czas pracowało w zakresie lokalnej administracji przy organizacji. Niemało jest takich, którzy z doświadczenia dobrze znają pracę państwową. Słowem kandydaci zostali dobrani w ten sposób, że mają oni większe lub mniejsze doświadczenie w zakresie pracy społecznej i państwowej.

"L.Aidas" 252 z 3.VI.1936 r. Artykuł p.t. "Głosowanie bez apsentyizmu".Streszczenie:

9 i 10 czerwca Litwini spełnią swój obowiązek obywatelski. Wybory do przedstawicielstwa narodu są ważnym wypadkiem w życiu państwowem. Każdy wyborca więc , jak i uświadomiony obywatel państwa nie może patrzeć na wybory przez palce. Są jednak żywioły, którym obecnie system wyborów sejmowych się nie podoba, którzy chcieliby wrócić do "dawnych czasów", kiedy wybory do Sejmu były nie poważnem krokiem a hałaśliwem bałaganem agitatorów. Jasną jest rzeczą, że takie wybory mogą w ten czy inny sposób namawiać do niegłosowania, czyli prowadzić agitację za wstrzymaniem się od głosu. Są to resztki dawnych partyj bez żadnej przyszłości. Należy ostrzec wyborców przed temi wpływami, które mogą utrudnić spełnienie wyborczych obowiązków. O ile wyborca

poddałby się podobnym namowom, nie wykazałby on odporności i uświadomienia narodowego.

Zgóry należy zaznaczyć, że absentyizmu być nie powinno. Sejm jest wybierany bez żadnej agitacji, to też tembardziej nie powinno być agitatorów za wstrzymaniem się przed głosowaniem. Należy jaknajbardziej stanowczo potępić tego, kto w taki czy inny sposób starałby się wetknąć patyk w normalny przebieg wyborów do Sejmu. Wybory powinne przejść w jasnym i szczerym nastroju. Obowiązkiem każdego Litwina jest śledzić za tem, by nikt nie zamącił tego nastroju.

Bardzo być może, że agitacja za wstrzymywaniem się od głosowania będzie prowadzona osobiście. Mogą być jednak wybryki o charakterze publicznym. Wyborca powinien to mieć na względzie. Niezależnie do sposobu, w jakiej agitacja ta będzie prowadzona, winna być ona zdemaskowana. Gdy się decydują ważne sprawy państwa, należy to przeprowadzać z całą powagą i pilnością bez względu na to czy się to komu podoba czy nie.

Prawa i obowiązki, jakie konstytucja nakłada na przedstawicielstwo narodowe, są wielkie. Podkreślić również trzeba, że konstytucja nakłada odpowiedzialny obowiązek również na obywatela, któremu daje prawo głosowania. Wybory do przedstawicielstwa narodowego są udziałem obywatela w regulowaniu spraw państwa. Trzeba jednak by udział ten był istotnie czynny, sumienny i świadomy.

W związku z powyższem, wobec zbliżania się dnia wyboru Litwini zgóry muszą być przygotowani na należyte spełnienie swego obowiązku. Żadne postronne wpływy, ani też żadni mąciciele nastrojów wyborczych nie powinne wstrzymać wyborców przed złożeniem głosu. /C- 1/9/.

K r o n i k a .

3/. ZJAZD KIEROWNIKÓW ODDZIAŁÓW STRZELECKICH. "L.Aidas" z 3.VI.1936 r.: Dnia 2 czerwca odbył się w Kownie zjazd kierowników oddziałów Strzeleckich z udziałem ok.100 osób. W zjeździe wzięli udział m.in. prezydent Smetona, ministrowie : Szylingas i Putwinskas, generałowie: Nagewiczus i Bułota i t.d.. Wygłoszono szereg przemówień, w których podkreślano obowiązki strzelców względem ojczyzny. /C-34/.P.

4/. PRZERWA W WYCHODZENIU GAZET. Prasa ryska z 3.VI. 1936 r.: 2 czerwca wywołało sensację w mieście nieukazanie się wszystkich trzech popołudniowych dzienników litewskich. Dopiero o godzinie 4 pp. ukazał się na mieście urzędowy "Lietuvos Aidas" natomiast wczorajsze numery "Liet.Zinios" i "Rytas" nie ukazały się wogóle. Katolicki "Rytas" nie wychodzi już od kilku dni. /C-18/1/.

5/. SPRAWA OTWARCIA DRUGIEGO INSTYTUTU PEDAGOGICZNEGO W PONIEWIEŻU. "L.Żinios" z 3.VI.1936 r.: Jak podają, bieżącej jesieni w Poniewieżu zostanie otwarty drugi instytut pedagogiczny. W pierwszym roku instytut będzie się mieścił w lokalu b.seminarjum nauczycielskiego. W przyszłym roku dla instytutu zostanie zbudowany specjalny gmach. Placu pod gmach instytutu udzieli samorząd miejski. Przy instytucie zostanie utworzony internat. /C-17/1/.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

6/. "VILN.RYTOJUS" O ZAMKNIĘCIU CZYTELNI. "Viln.Ryt." z 5.VI.1936 r.: Zamknięte zostały czytelnie "Rytasa" w Marcinkańcach, Kapiniszkach, Margioniach, Szklerach, Kabelach I i Randamaniach powiatu grodzieńskiego. Pozatem zamknięto czytelnię w Żyżmach powiatu oszmiańskiego.

x

x x